Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 170. — ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го СЕРПНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 12, 1953. No. 170. VOL. LXI.

СПІКЕР ПАЛАТИ ВИСОКО ОЦІНЮЄ ПРАЦЮ КОНҐРЕСУ І ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Спікер Палати Репрезентантів, Джозеф Мартін, висловився вчора з найбільшим признанням про працю республіканських та демократичних членів Конґресу впродовж минулої сесії, і зокрема про високу вартість провідництва президента Айзенгавера. Мартін вважає, що Конґрес під проводом президента Айзенгавера „зробив великий початок для відвернення світу від повного застою". Підсумовуючи працю Конґресу й президента Айзенгавера впродовж першого півріччя їхньої влади, Мартін заявив, що, хоч вони в січні цього року дістали в спадщині ситуацію, зложену із воєнного спустошення, постійної загрози нової війни та встановленої федеральним урядом політики величезних витрат, — сьогодні він „гордий з того, як члени Конґресу, республіканці і демократи, підійшли до розв'язки тих проблем під новим проводом президента Айзенгавера". Спікер Мартін промовляв в рямках зорганізованої Крайовим Республіканським Комітетом радіо-телевізійної програми, а його перегляд праці Конґресу та президента Айзенгавера був ілюстрований фільмовими сценами з цієї праці та поодиноких важливіших подій. Мартін вважає, що „подивуґідну ланку подій", які зайшли під новим американським урядом, започаткувало рішення президента Айзенгавера дати вільну руку національно-китайському президентові Чянґ Кайшекові, що великою мірою могло вплинути й на згоду комуністів відносно виміни хворих та поранених полонених і опісля на відновлення переговорів, що привело до підписання перемир'я в Кореї. Тим часом почала тріщати залізна заслона в Европі, коли робітники в Берліні, Ляйпціґу і Пільзні поважились виступити активно проти зненавиджених комуністичних володарів. Мартін впевняв, що поодинокі потягнення нового американського уряду під певною рукою президента Айзенгавера були „чимось, що комуністи розуміють і, головно, бояться". Провідник Палати Репрезентантів назвав теж низку внутрішніх справ, порушення яких він вважає за велике досягнення республіканського Конґресу й Адміністрації, ставлячи при цьому на перше місце реорганізацію поодиноких департаментів у федеральному уряді, ухвалу Конґресом нового переселенчого закону про допущення до З'єдинених Держав 214 тисяч нових втікачів і головно сміливий плян зменшення урядових видатків, а тим самим низку податкових полегш для населення.

МекКарті твердить, що комуністи мають доступ до найвищих державних і військових таємниць

Вашинґтон. — Голова Постійної Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор МекКарті заявив, що останні переслухування перед цією підкомісією виявили, що комуністи мають доступ до військових таємниць, до Комісії Атомової Енерґії та до Центральної Розвідчої Аґенції. Ця підкомісія переслухувала 10 серпня чотирьох свідків — трьох чоловіків і одну жінку. Після переслухань сенатор МекКарті назвав ситуацію дуже злою. Присутній на підкомісії республіканський сенатор з Іллиной М. Дирксен сказав, що ці переслухання виявили, що „безпека країни є під загрозою". Деякі свідки зізнавали щиро, інші боронилися при допомозі своїх адвокатів. Сенатор МекКарті виявив, що два потрібні свідки перебувають закордоном, і не знати, чи вони повернуться до ЗДА. Обидва вони — комуністи.

Райен просить „останнього шансу" для очищення нюйоркських портів

Шікаґо, Ілл. — Досмертний голова Спілки Міжнародних Вантажників Джоосеф П. Райен зізнавав 10 серпня перед Виконною Радою А. Ф. Л. і просив, щоб йому дали ще останню нагоду очистити нюйоркські порти від злочинних елементів. Виконна Рада А. Ф. Л. поставила йому ультиматум: очистити порти в Ню Йорку від злочинних елементів, або зрезиґнувати з головства в спілці. Виконна Рада А. Ф. Л. прийняла Райена з куртуазією, але холодно. — Райен не знає, чи ще далі буде головою Міжнародної Спілки Вантажних Робітників і чи його спілка належатиме до А. Ф. Л. Ці справи вирішить конвенція А. Ф. Л., яка радитиме в Ст. Луїс в кінці вересня. З Райеном приїхала із Ню Йорку вся управа спілки, яка його підтримує, хоч він засуджений за зловживання спілкових фондів.

Великі митні прибутки нюйоркського порту

Ню Йорк. — Керівництво митного уряду в Ню Йорку сповістило про поважні прибутки, які приносить обіг товарів у порті Ню Йорку. Рух тут настільки великий, що рівняється в грошах половині усіх прибутків з мита в цілій країні. Лише за один місяць липень порт Ню Йорк зібрав понад 25 мільйонів долярів, що, хоч становить понад 300.000 долярів менше як у червні, проте значно (на 2,500,000 дол.) більше як в липні минулого року. У справозданні митного уряду вказується, що до порту прибули 782 кораблі з приблизно трьома з половиною мільйонами тонн товарів, а від'їхало 840 кораблів з 3,645,715 тоннами товарів. З чужинних кораблів найбільше занотовано норвезьких і з Великої Британії.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД КОНҐРЕСУ ВЕЛИКОЇ ЗНИЖКИ ПОДАТКІВ

Вашинґтон. — Обидві Палати Конґресу закінчили свою сесію, але Комісія Способів і Метод у Палаті Репрезентантів веде переслухування в справі обіцяної знижки податків, яка мала б бути ухвалена під час другої сесії, що почнеться 6 січня 1954 р. Дня 10 серпня зізнавав перед цією комісією представник Бел Телефон Систему Марк Р. Солліван, який заявив, що надто високі податки від телефонів відстрашують громадянство від уживання цього комунікаційного засобу. Роберт Лі Бойд, зізнаючи від тютюнового промислу, заявив, що цей промисел мусить мати $140,000,000 готового капіталу ще перед тим, поки зможе продати свої продукти, щоб заплатити податки. В. В. Марш заявив, що треба зменшити податки від автових опон, бо цей податок, ухвалений як податок від люксусових речей, тепер є анахронізмом, бо автові опони — це предмети щоденного вжитку. Під час інших переслухань домагалися: 1. Зменшення податку від працюючих жінок, як винагороду, що вони опікуються дітьми: це зменшення виносило б $750,000,000. 2. Дозволити більші видатки на лікарську і дентистичну опіку, які були б вільні від податків. Тут державна скарбниця втратила б коло $1,000,000,000. 3. Дозволити звільнити від податків ті заробіткові суми, що їх заробляють діти нижче за 18 років, хоч ці заробітки перевищують $600 річно. Це саме відносилося б і до прибраних дітей. 4. Зменшити податки від дивіденд, бо корпорації платять податок від свого доходу, і власники акцій не повинні платити податку від сум, що вже раз оподатковані в корпораціях. Коли б Конґрес хотів ухвалити ті всі зменшення податків, то мусів би дуже обмежити державний бюджет в найближчому фінансовому році.

Ліберали знову перемогли у виборах в Канаді

Оттава, Канада. — Ліберальна партія, яка перебуває при владі в Канаді від 1935-го року, перемогла вже п'ятий раз у парляментарних виборах впродовж останніх 18-ти років. Канадійський прем'єр, Луїс Ст. Лорент, канадієць французького походження, що став наступником покійного прем'єра МекКензі Кінґа, вибраний знову в його матірньому місті Квебеку і буде надалі прем'єром. Він має тепер 71 рік. Так само ввійшов до нового парляменту лідер опозиції проґресивних консерватистів, Джордж Дрю, вибраний із давньої його округи в Оттаві. Найбільше голосів і мандатів ліберали здобули у двох виборчих округах — в Квебеку й Онтаріо, що є вирішні для цілости виборів. Луї Ст. Лорент відразу ж після того, як виявилась перемога його партії, виголосив через радіо промову, прирікаючи віддавати далі Канаді всі свої сили для її розвитку та висловлюючи надію, що й надалі буде збережена гармонія між мешканцями Канади, які діляться на дві найбільші мовні групи: англійську й французьку. Так само промовляв у радіо лідер опозиції Дрю. Великою перевагою голосів у своїй окрузі ввійшов до парляменту міністер закордонних справ справ і теперішній президент Генеральної Ансамблеї Об'єднаних Націй, Лестер Пірсон. Дотеперішні вислідн виборів дають таку статистику: ліберали — 160 мандатів на всіх 265 мандатів нового парляменту, проґресивні консерватисти — 47, „Імперіяльно Кооперативна" (ЦЦФ) — 12, Партія Соціяльного Кредиту — 8. Сподіються реконструкції уряду, проте без істотних змін.

Знавці добачають приділи на атомову зброю в новому совєтському бюджеті

Вашинґтон. — Американські знавці справ Совєтського Союзу, вивчивши новий бюджет СССР, добачають в ньому великі приділи на виріб атомової зброї, приховані у бюджеті під видатками, які позначені позицією „інше". У зв'язку з аналізою совєтського бюджету, який величезну частину навіть офіційних державних видатків приділює збройним силам, набирають вимовности слова Маленкова про те, що монополія ЗДА на водневу бомбу вже не існує. Видатки на „інше" в совєтському бюджеті рівнялися в минулому році 35,7000,000-000 рублів, а в цьому році вони непомірно підскочили і сягають 83,7000,000,000 рублів, — тож за ними ховаються суми призначені на атомові бомби, — твердять експерти ЗДА.

Перший „повоєнний" корабель з вояками прибув із Кореї

До однієї з пристаней нюйоркського порту в Стетен Айленд прибув корабель з відпущеними додому вояками. Це перший такого роду корабель, що прибув сюди після підписання перемир'я. Він привіз до Америки 1,382 вояків і 75 старшин, що з них поважне число (132) є мешканцями Ню Йорку. Публіка приготовила воякам ентузіястичну зустріч, а кореспонденти цікавилися, яке враження на прибулих зробила вістка при перемир'я, що її вони отримали вже під час морської подорожі. Виявилося, що багато з прибулих відноситься з великим недовір'ям до замірів червоних і припускають, що комуністичні заколоти почнуться знову деінде. Вояки дуже тішаться, що перемир'я здобуто і прагнуть якнайшвидшого поєднання з родинами.

Жінка — амбасадор ЗДА в Швайцарії

Вашинґтон. — Перед шефом протоколу державного департаменту зложила присягу панна Френсіс Білліс, що її призначено першим амбасадором до Швайцарії, де досі ЗДА мали лише свого представника в ранзі міністра. — Пост, що його займає Ф. Білліс це найвище становище в закордонній службі, що отримала його досі в ЗДА жінка. Новий амбасадор від'їде до Берна у другій половині вересня, а перед тим побуває у родинному домі в Редленс у Каліфорнії. Ф. Вілліс зворушено подякувала за довір'я до неї і висловила бажання своєю працею оправдати це довір'я.

Постріли в посольство ЗДА в Бразилії

У Ріо де Жанейро, столиці Бразилії трапився у понеділок загадковий, ще невияснений випадок. Якийсь чоловік вистрілив кілька разів, проїжджаючи автом біля будинку посольства ЗДА. Кулі пробили скло у вікнах нижнього поверху, але не спричинили ніякої шкоди. Два поліцисти, що тоді вартували біля будинку посольства, не змогли перешкодити стрілянині, ані запримітити нумеру авта, яке швидко зникло у вуличному русі. Припускають, що тут справа звичайного ҐешкетHицтва, а не якоїбудь політичної демонстрації.

ДОЛЛЕС ЗВІТУЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ

Державний секретар Джан Фостер Доллес (справа), негайно після повороту з Далекого Сходу, відвідав президента Айзенгавера в Денвер, Колорадо, де президент перебуває на відпочинку, та здав йому звіт із своєї поїздки і своїх розмов з південно-корейським президентом Синґменом Рі і японськими державними мужами.

Кеннан заповідає можливість революції в Совєтах, але він — проти „американської інтервенції"

Вашинґтон. — Джордж Кеннан, колишній американський амбасадор в Москві та визнаний в З'єдинених Державах авторитет у совєтських і східньо-европейських справах, заповів вчора можливість внутрішньої революції „в совєтській орбіті", але висловився проти будь-якої „американської інтервенції у внутрішніх клопотах Совєтського Союзу", вважаючи, що це могло б тільки „сконсолідувати" комуністів проти Америки. Кеннан, що був співавтором практикованої урядом президента Трумана „політики здержування" відносно Совєтського Союзу, промовляв в рямках доповідей, влаштованих на тему совєтського імперіялізму Університетом Джана Гопкінса в Балтиморі. Він твердив, що совєтська могутність сама поступово підупадає та розкладається і думає, що вже з тої причини совєтська загроза для світу не є така велика, як її уявляють. Обстоюючи далі засади колишньої американської „політики здержування" та виступаючи проти „американської інтервенції" у „внутрішніх клопотах" Совєтського Союзу, Кеннан тим самим виступив проти теперішньої політики президента Айзенгавера й державного секретаря Доллеса, які заповіли всю можливу „мирну допомогу" поневоленим Москвою народам в їх боротьбі за визволення. Теперішні твердження Кеннана йшли по тій самій лінії, що й відоме його колишнє порівняння господарського становища України в Совєтському Союзі з таким же становищем Пенсилвенії в З'єдинених Державах.

Моссадек заповідає „вирівняння всіх ірансько-совєтських розбіжностей"

Тегеран. — Іранський уряд повідомив учора про ірансько-совєтське порозуміння відносно переговорів для „вирівняння всіх ірансько-совєтських розбіжностей", включно з фінансовими й територіяльними суперечностями. Згідно з твердженням представника уряду, який проголосив це повідомлення, його приготовив „сам" прем'єр Моссадек. Згідно з повідомленням, іранський і совєтський уряди погодились створити в Тегерані спільну комісію зі своїх високих представників, яка „вирівняла б усі фінансові й територіяльно-прикордонні розбіжності для консолідації існуючих приязних стосунків між Совєтським Союзом та Іраном". В дипломатичних колах звертають увагу, що іранський уряд проголосив це повідомлення два дні після того, як совєтський диктатор Маленков висловив у Верховній Раді СССР „надію" на полагодження „деяких прикордонних непорозумінь та фінансових претенсій" між Совєтським Союзом та Іраном. Представник іранського міністерства закордонних справ заявив, що „такий конкретний крок в напрямку зближення з Росією, є радо баченим заходом для уряду прем'єра Моссадека, головно з уваги на сподівані фінансові користі". В західніх колах вважають, що заповіджене зближення між Іраном і Совєтським Союзом є намагання прем'єра Моссадека вийти з фінансових труднощів, в які він попав після нафтового непорозуміння з Британією та фактичної бльокади іранської нафти. При цьому пригадується, що прем'єр Моссадек від деякого часу має значну підтримку з боку іранської комуністичної п'ятої колони в його боротьбі проти парляменту.

Верховний Совєт апробував ліквідацію Берії

Москва. — Верховний Совєт СССР, на закінчення своєї чотириденної сесії в бюджетових справах, апробував виконану вже постанову Президії Верховного Совєта та Президії Совєту Міністрів СССР про усунення Лаврентія Берії з усіх його високих урядових і партійних постів та передання його під Верховний Суд СССР за „зраду" на користь „міжнародного капіталу". Верховний Совєт проголосив в цій справі таке саме повідомлення, як його вже проголосила Президія та Центральний Комітет партії.

Ллойд очолює англійську делеґацію на політичній конференції

Лондон. — Державний секретар Селвин Ллойд вилетів з Лондону до Ню Йорку, як голова англійської делеґації на генеральну Асамблею Об'єднаних Націй, що радитиме над покликанням політичної конференції у справі Кореї. Ллойд заявив, що політична конференція має займатись передусім справою самої Кореї. Англія рішена йти в засадничих справах спільно з ЗДА. Англійці побоюються, що новопідписана американсько-корейська угода послабить шанси дістати згоду комуністів на об'єднання Кореї.

ДОЛЛЕС ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЧЕРВОНИХ В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ

ЗАПОВІДАЄ ВІДПЛАТНУ АКЦІЮ НА ВИПАДОК ЗАДЕРЖАННЯ АЛЬЯНТСЬКИХ ВОЯКІВ У КОМУНІСТИЧНОМУ ПОЛОНІ

Денвер, Колорадо. — Державний секретар Джан Фостер Доллес заповів учора, що З'єдинені Держави видвигнуть проти комуністів в Кореї обвинувачення за порушення постанов договору про перемир'я й поведуть відповідну відплатну акцію, якщо червоні не повернуть альянтам всіх їхніх полонених. В таку відплатну акцію входило б задержання відповідної кількости комуністичних вояків в альянтському полоні. Державний секретар висловив свою пересторогу на підставі чимраз більших доказів, що переданий комуністами список альянтських полонених, призначених на репатріяцію, не є повний і що комуністи задержали досить значну кількість американських й інших альянтських полонених у в'язницях та в таборах каторжної праці. Доллес повідомив, що альянтське командування в Кореї намагається перевірити ту справу головно на підставі свідчень звільнених полонених, дістаючи від них імена всіх тих їхніх побратимів, з якими вони зустрічалися в полоні, і опісля перевіряючи, чи ті імена є на переданому комуністами списку. Правда, Доллес говорив тільки про американських полонених, але з поінформованих джерел заявляють, що це відноситься теж і до всіх інших полонених комуністами вояків. Крім того, Доллес повідомив, що він, безпосередньо перед виїздом з Токіо, порозумівся з командантом 8-ої Армії в Кореї, ген. Тейлором, відносно перевірки, щоб комуністи звільнили всіх полонених та відповідної відплатної акції, якщо б вони того не зробили. Державний секретар прибув до Денверу в Колорадо безпосередньо після свого повороту з Далекого Сходу, де мав наради з південно-корейським президентом Синґманом Рі та з японськими державними мужами в Токіо. Доллес приїхав до Денверу, де перебуває на відпустці президент Айзенгавер, якому державний секретар склав звіт із своєї поїздки та її вислідів. На пресовій конференції Доллес загально ствердив, що він прийшов до відповідного порозуміння з президентом Рі, який запевнив, що з його боку не буде тепер жадної акції, яка могла б загрожувати зірванням перемир'я.

Синґман Рі сподівається допомоги від альянтів

Сеул. — Президент Синґман Рі заявив знову, що він не думає перешкоджати мирним заходам осягнути об'єднання Кореї, проте, на випадок невдачі, залишає за собою свободу дальших дій. Він не настоює, мовляв, на тому, щоб альянти почали наново воювати за Корею, але вірить, що матиме „моральну і матеріяльну допомогу", якщо Корея рішиться зброєю здобувати своє об'єднання.

Пропаґанда китайських націоналістів має успіхи

Токіо. — Комуністи закидають військовому командуванню Об'єднаних Націй в Кореї, що воно дозволило націоналістам Чіян Кай-шека вести пропаґанду серед китайців, які перебувають в альянтському полоні. Комуністи зажадали чимшвидше передати всіх тих полонених, які не хочуть вертатися додому, під невтральну контролю індійців. — Тим часом у виміні полонених записано перший день, коли не треба було користуватися шпитальними возами Червоного Хреста для перевозу поворотців. Вперше наспів транспорт полонених американців, разом 100 душ, які переступили передаточний пункт із співом. Так само південні корейці, що прибули з цим транспортом, були у кращому фізичномуу й моральному стані. Загалом остання виміна дала 100 американців, 250 південних корейців, 25 англійців і 25 турків. Скаргу на націоналістично-китайську пропаґанду серед китайських полонених висловлювали комуністи й раніше, але тепер зробили її офіційно. — Пейпінґське радіо проголосило, що 1,050 альянтських полонених померло у китайському полоні. В квітні комуністи подавали цифру тільки 569. Комуністи кажуть, що за альянтськими джерелами померли в полоні 8,440 китайців і північних корейців.

Франції знову загрожує страйк

Париж. — Франція знову загрожена страйком у публічних установах, на залізниці, у копальнях та інших підприємствах загальної ужитковости. Уряд проголосив перші господарсько-фінансові реформи, прийняті більшістю в парляменті, проте ці реформи викликають гострий спротив зорганізованих в професійних спілках робітників. Тому післястрайкова атмосфера зовсім не проріділась. Соціялістична партія започаткувала акцію за скликанням парляменту, що роз'їхався на ферії до 12 жовтня, у скоршому терміні. За французькою конституцією треба, щоб найменше 209 послів, себто дві третини, зажадало надзвичайної сесії. Соціялісти з комуністами мають 205 послів, а піддержить їх республіканська партія, яка зв'язана з католицькою юнією. Вони висилатимуть телеграми до голови парляменту, старенького Едварда Еріо.

В АМЕРИЦІ

● **В нюйоркській дільниці** Гарлем появилися великі двоцалеві таргани, яких хтось заніс сюди з закордону. Уряд Здоров'я закликає населення до боротьби з цими небезпечними комахами.

● **Негри домагаються,** щоб американська фльота покінчила з обмеженням прав кольорових робітників на кораблях.

● **Американські ветерани** домагаються, щоб уряд ЗДА і Об'єднані Нації дослідили комуністичні злочини над полоненими в Кореї.

● **Панна Марґарет Труман** заявила, що вона візьме участь у наступних виборах до Конґресу в стейті Міссурі. На запитання, чи вона думає кандидувати до Конґресу, М. Труман заявила, що вона так далеко не сягає, а її участь в кампанії буде іншого роду.

● **Конґресмени і сенатори** не наражаються на недуги рака і серця, коли працюють у цих законодатних палатах. Таку заяву треба було зробити тому, що впродовж двох останніх років аж 13 сенаторів і конґресменів вмерли на недугу серця, а недавно визначні сенатори вмерли від недуги рака.

● **У Боґоті, в Колюмбії** почав знову виходити консервативний часопис „Ель Сіґльо", що був припинений за порушення цензурних приписів. Видає цей часопис відомий політичний діяч, що займав найвищі державні становища, Л. Гомез.

● **Бувший президент** Герберт Гувер скінчив 79 років життя. Г. Гувер перебуває в Каліфорнії в тісному родинному колі і почуває себе ще міцним.

В СВІТІ

● **Урядуючий прем'єр Англії** Батлер виїхав на 10-денний відпочинок до Шотляндії. Хоча офіційно не проголошено поворот до здоров'я прем'єра Черчила, проте він перейме на себе більшість обов'язків, що їх виконував Батлер. Черчил ділитиметься державними справами головно з урядуючим міністром закордонних справ, — маркізом Селсбері.

● **Китайські комуністи** вернули двох американських журналістів і одного морського капітана, що їх схопили були 21. березня ц. р., коли вони їхали на один острів, недалеко Гонґ Конґу, який знаходиться під португальською суверенністю.

● **Землетрус на Йонійському** морі знищив доми на острові Ітака і позбавив даху над головою 2.000 осіб. Три особи вбиті і 5 ранених.

● **Совєти У Відні** звернули австрійській владі австрійського професора, Анзельма Гранта, що його совєтські аґенти схопили на вулиці Відня ще в січні ц. р.

● **Вбито чільного комуніста,** що керував комуністично-диверсантським рухом на Маляях. Це — 31-літній Хан Пун, що згинув у сутичці з маляйським військом в горах, звідки керував диверсійною акцією.

● **60.000 робітників у Японії** застрайкувало на знак протесту проти байдужности японського уряду щодо умовин праці робітників і службовиків, які перебувають на службі американських військ безпеки в Японії. Страйк триватиме 48 год.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИСТУП МАЛЕНКОВА

Новий совєтський диктатор в Кремлі, Георгій Маленков, виступив минулої суботи на сесії Верховної Ради СССР з двогодинною промовою на тему внутрішньої й закордонної політики Совєтського Союзу. Промова мала широкий відгомін у вільному світі, а більші американські газети, крім докладних коментарів до тієї промови, надрукували й її дослівний текст в англійському перекладі.

Сама промова Маленкова — як дві краплі води, подібна до всіх інших совєтських промов. Це не промова державного мужа, кожне слово якого можна підтвердити відповідними фактами та оцінювати дослівно по його значенню. Промови совєтських володарів, між ними й останній виступ Маленкова, це — звичайна демагогічна агітка, в якій не можна відділити зерна правди, якщо там така є, від пропагандивної полови, якої не можна оцінювати дослівно, а тільки треба читати „між рядками" та здогадуватись, яку ціль міг мати диктатор, повторюючи стару чи видумуючи нову брехню.

В усій довгій промові Маленкова було тільки два оригінальні моменти: один у внутрішній і другий в закордонній політиці, яких дослівно не можна б подибати в попередніх совєтських промовах. Перший, внутрішньополітичний момент, це явне потвердження давно відомого факту, що населення Совєтського Союзу терпить нужду, не маючи ані досить що їсти, ані в що одягнутись, ані де мешкати. При цьому Маленков згадав окремо Україну, кажучи, що там незадовільно поступає будова приміщень і устаткувань для дітей. Ці твердження чи не єдині, що не викликають жадних сумнівів.

У закордонній політиці Маленков вважав за відповідне похвалитись, що Кремль знає таємницю водневої бомби. На Заході припускали, що Кремль може її знати, бо її передав йому відомий атомовий шпигун Клявс Фукс. Але є серйозні сумніви, чи Москва може те знання використати, щонайменше немає жадних доказів, що воно вже було використане. Все ж таки тут не цілком можна погодитись з американськими коментаторами, які вважають, що Совєтський Союз не може випродукувати водневої бомби з тої причини, що це „дорого коштує". Такий аргумент має значення в Америці та в кожній іншій вільній країні, але не в рабовласницькій совєтській державі, яка є виключним власником усіх капіталів, всіх ресурсів і паном життя та смерти понад сотні мільйонів рабів. Натомість більш переконливим аргументом щодо цього може бути факт страшного примітивізму совєтської техніки, яка спромоглася на модерний ракетний літак, але рівночасно продукує всіляке технічне барахло, що його в Америці можна подибати тільки в музеях.

У закордонно-політичних твердженнях Маленкова єдиною згадкою про Україну було те, що, мовляв, закордонні відвідувачі в Совєтському Союзі можуть їздити з Москви до Києва, а в Америці свободу їх рухів обмежується до „проміру 15 кілометрів від місця їхнього побуту".

Маленков у своїй промові, як і всі його попередники, висловив повно всіляких обіцянок „щасливого життя" для підсовєтського населення. Ціну таким обіцянкам підсовєтське населення аж надто добре знає, бо їх повторюється перманентно від самого початку існування комуністичного режиму, й все тільки на обіцянках кінчиться. В додатку, Маленков припечатав ті всі свої обіцянки твердженням, що совєтський уряд дальше закріплюватиме комуністичну диктатуру по лінії „вчення" Леніна і Сталіна, отже продовжуватиме всі ті злочини, яких він допускався досі.

Виступові Маленкова приділено на Заході більшу увагу у зв'язку зі сподіваннями, що в Совєтському Союзі можуть наступити будь-які зміни та деяка еволюція у зв'язку зі смертю Сталіна. Промова Маленкова, як і дотеперішня політика Кремлю після Сталіна, цілком розвіюють ті ілюзії й тільки переконують, що в совєтській тюрмі народів справді без змін і що всякі надії на такі зміни є виключно самообманом, позбавленим будь-якої реальної бази. Що більше, факт, що Маленков на теперішній сесії Верховної Ради навіть не вважав за відповідне видвигнути ще цілком свіжих своїх власних недавніх обіцянок, хоч би заповідженої амнестії, переконує, що не тільки все залишається по-давньому, але що може наступити ще й відповідне „вдосконалення" всієї дотеперішньої злочинної практики комуністичної диктатури.

Шовіністи протестують

Шовінізмом називаємо патріотичне засліплення войовничого характеру, що перебільшує оцінку своєї національности й вважає інші національності погноєм для своєї. Такого роду ставлення до своєї й інших національностей помічаємо постійно серед російських політичних діячів, які дивно повільно йдуть шляхом всесвітнього поступу.

Ці діячі, безперечно, слідкують за світовими подіями й не можна припускати, що ідеї, які тепер порушують світ, їм незнані. Проте, вони виявляють дивну психічну недугу. Все, що говорить про необхідність звільнення уярмлених Росією народів, — видається їм жахливе й шкідливе. Вони тоді цілковито тратять здоровий глузд і стають оборонцями найбільшої у світі тиранії. Тоді у цих людей знаходиться подвійне мірило для багатьох найважливіших явищ у світі. Якщо хтось хоче визволитись від свого поневолювача, а цей поневолювач чужа держава, — це добре і згідне з поступом. Якщо ж це звільнення може хоч трохи надщербити єдність російської тюрми народів, — це зле і народи, які прагнуть волі, стають раптом, — з борців за свободу, — найгіршими її ворогами.

Тож найменші спроби народів звільнитися ці росіяни представляють перед сильними світу цього, як найганебніші і найшкідливіші вчинки, а самих борців за свободу — як банду вбивників, запроданців і зрадників.

Виявом подібного шовіністичного засліплення є й недавній протест шістьох російських організацій з приводу акції в Конґресі ЗДА, щоб нав'язати дипломатичні зносини з Києвом і Менськом. Протест підписали такі російські організації: „Національно-трудовий союз", „Російское народное движеніе", „Союз борьби за освобожденіе народов Росії", „Союз борьби за свободу Росії", „Комітет об'єдіньонних власовцев" та „Союз воінов освободітельного движенія". Звернення, розіслане американським сенаторам і конґресменам, запевняє американських діячів, що нав'язання дипломатичних зносин між ЗДА й підсовєтською Білоруссю і Україною шкідливе для боротьби проти большевизму, така бо акція зміцнила б „сепаратистичні" рухи, які прямують до розподілу Росії.

Акції російських організацій, безперечно, сповільнюють визвольний рух підкорених Росією народів. Вони також завдають великої шкоди ЗДА, намагаючись неправильно представити положення на Сході та скеровуючи на неправильну дорогу політику цієї країни.

Але це справи скороминущі. Навіть російське совєтське імперіялістичне обдурювання вільного світу тепер вже виявлено. Така сама доля чекає й дурман неправди, що його розсівають по світі білі росіяни. Світ рано чи пізно довідається, що найбільша світова імперія, яка загрожує світовому миру, виросла на завоюваннях, на крові й нещасті десятків слабших народів. Світ зрозуміє, що підтримувати державу, яка виросла на розбишацтві й душогубстві, — це значить плямити сумління світу. Бо саме тепер йде праця над вишукуванням шляхів мирного співжиття народів і обмеження тих держав, які тримаються насильством.

Одним з таких шляхів і була думка запропонувати совєтському урядові обмінятися представниками з двома підсовєтськими країнами. Ця думка мала викликати зовнішній ефект, бож наперед відомо, що росіяни в Кремлі ніколи не погодяться, щоб в столицях завойованих республік працювали представники Америки. Тож ця спроба була ще одним зусиллям виявити забріханість Москви й її імперіялістичні звички. І ось, раптом, в обороні Кремлю стають російські еміграційні організації. Шовіністи відчули, що, під час дальшої реалізації цього задуму, світ ще більше усвідомить собі дійсне значення і долю завойованих Москвою країн. Тож намагаються цьому перешкодити.

Їм байдуже, що їхні протести суперечать інтересам вільного світу, а зокрема ЗДА, байдуже, що ця маленька акція з дипломатичними представництвами могла б попсувати трохи крови володарям в Кремлі. Якщо хоч трохи загрожений Кремль — йому треба допомагати. І це нічого, що при тому топчеться усі принципи справедливости і поступу, за які змагається вільний світ. Єдність російської імперії важливіша від усякої справедливости. Шовіністи протестують, забуваючи, що затримування імперії насильства шкодить насамперед їм, людям, що могли б також взяти участь в будівництві кращого майбутнього світу.

А. Чернецький (Швайцарія)

За національну єдність і консолідацію

Найбільш важлива справа серед української еміґрації — це її об'єднання та консолідація. Всі ми розуміємо аж надто добре, що від її успішного переведення залежить успіх або невдача нашої загальної політики.

Не диво тому, що в цій справі у нашій еміґраційній пресі, в усіх наших організаціях, і навіть між поодинокими українцями, ведеться жвава, часом пристрасна, дискусія.

Але пристрасті тут ні при чому, бо справу треба обміркувати спокійно і знайти доцільні засоби її реалізації. Потребу та вагу її для нашого визволення ми всі розуміємо, але не можемо знайти способів її завершення.

Чому? Бо, скажім собі правду, велика частина нашої еміґрації, політично мало вироблена, розуміє цю справу поверховно, механічно. Хоче її перевести нагально, наказом, диктаторським способом. А тим часом ніде і ніколи ніяким наказом чи накиненим ізгори законом ще не створився ніякий національний колектив.

До цього життя та історія потребували довгого процесу. Грали тут ролю і природа, себто земля, отже територія, економічні, соціологічні не раз і релігійні, культурні — спільна мова, історичні — спільна минувшість і тому подібні чинники, які формували та завершували національну спільноту.

Втрата нашої державности, окупація української території чужинцями завдали національній спільноті та виявам її почуття дошкульних ударів. Найбільше шкоди наробила окупація України москалями, які не тільки що вкрали нам наше історичне ім'я та минуле із часів київської держави — Руси, але й витворили у нас тип національного гермафродита — малороса, який мав бути помостом до цілковитої нашої національної нівеляції, до злиття із Московщиною, що прибрала назву Росії.

Це дошкульно відбилося на висліді наших визвольних змагань.

Модерне відродження українського народу і його поновний ренесанс як нації, почалось — це мусимо, хочемо, чи не хочемо признати — від часів свободолюбних, демократичних рухів, головно у Европі, від часів Французької революції.

Шевченко, який мав найбільший вплив на пробудження нашої національної свідомости, є незаперечним свідком і доказом того. Закликаючи любити Україну і боротися за неї, він виставив тези: „обніміте найменшого брата", „Україна без хлопа і без пана", і надію, що Україна „діждеться Вашингтона із праведним законом" — отже майбутність України спирав Шевченко на демократії.

А основи демократії спираються на праві народу самому рішати і порядкувати всі свої справи, а тим самим і свою національну державу. У всіх культурних і державних народів проводить це народ через свої політичні партії та загальним голосуванням при виборах до всіх органів, від місцевого аж до державного суспільно-національного життя.

Так було й у нас за княжих часів, так було і за козаччини. Віча, рада бояр, рада старшин, рада козацька — рішали тоді про наше суспільне державне життя. Царського абсолютизму на взір Росії, український народ не знав ніколи.

В часі нашого відродження за 100 років політичного життя у Галичині і на Буковині, а також від революції 1905 року на Наддніпрянщині, все наше політичне життя, покажчиком і виразником якого були громадські, соймові чи парляментарні вибори, проходило в рамках модерних політичних партій.

Це не спеціяльно наш український своєрідний винахід, але цього придержуються всі культурні народи і держави.

Як не було у нас ніколи царського абсолютизму, так не було ніколи і монопартійного тоталізму та диктатури.

Від часів „Руської Правди" у нас був в пошані закон, а не наказ чи диктат пануючого чи козацького гетьмана. І князі і гетьмани спиралися і шанували закони і самовільно нічого не робили і нічого не накидали народові.

Це було в нормальних умовинах нашого політичного життя на своїй землі, де і національне почуття, і єдність, і закон, і демократія мали значення і респект.

Не тільки у громаді через вибраних радних, чи у соймі і парляменті через своїх послів, але навіть у читальні чи кооперативі сам народ рішав про свої справи і боронив їх.

Політичні партії своїми програмами вказували дорогу дій. Вибрана демократичним звичаєм більшість шанувала опозиційну меншість як свого контролера, як сумління своє і громади.

Ніхто силою не захоплював і не думав захоплювати влади.

Очевидно, на еміґрації перевести вибори, які б дали умандатовану волею народу національну репрезентацію, не вдасться, і то не тільки із технічних причин розпорошення по цілому світі, але й тому, що навіть і так вибрана репрезентація була б припадкова і репрезентувала б хіба тільки скитальщину, а не цілий народ, бо його більшість є на рідних землях. А до того багато із еміґрантів мають вже громадянство тих держав, у яких вони поселились, і законно не можуть брати участи у виборах до чужих національно-державних репрезентацій.

Залишається тільки один вихід: репрезентація українського народу на основах, які існували в краю, це — репрезентація політичних партій, які історично зв'язані із українською політикою, і то на паритетних основах, так, як це передбачує конституція Української Національної Ради.

Тут іде не про боротьбу політичних партій за вплив у державі. Ніхто на скитальщині не може і не береться переводити своїх групових чи партійних домагань, ні забирати чи розділювати землю, ні націоналізувати фабрики, ні накладати на якусь суспільну групу більші податки чи якісь охоронні мита і т. д., бо тут немає ні наших фільварків із дідичами, ні фабрикантів, ні окремих груп селян чи робітників.

Робітниками, а радше заробітчанами, є ми тут усі скитальці українці. Отже, така боротьба, яка у нормальних умовах, у краю є і найважнішою для кожної політичної партії, тут відпадає, бо вона не має ґрунту.

Наша репрезентація на скитальщині має одну ціль і одне завдання: інформувати світ про українську справу, з'єднувати для неї прихильників, боронити і обстоювати українську визвольну боротьбу за самостійну і соборну Українську Державу, якої всі хочемо і за яку ведемо боротьбу.

Це, а не що інше, є завданням української репрезентації на скитальщині.

Ми вийшли з краю із традицією Української Народної Республіки, яку світ знав, і

(Закінчення на стор. 3.)

Упорядкуймо наші ґрошові збірки

Такий заголовок має стаття п. Степана Женецького в одному з останніх чисел „Свободи". В цій статті автор підносить питання про те, що останнім часом знялася хвиля неорганізованих і неупорядкованих збірок, коли на одну і ту саму ціль (напр., на „Коляду", „Писанку" і под.) збирають різні організації, і український громадянин, зрештою, розгублюється, — кому й на що він, властиво, має жертвувати.

З цього приводу п. С. Женецький підносить думку, щоб УКК як авторитетна українська установа, роз'яснив і встановив, — котрі організації і на котру ціль мають право збирати, і взагалі запровадив у цій справі певний порядок.

В засаді, п. Жанецький має рацію, але, в даному разі, треба нагадати, що Український Конгресовий Комітет уже забирав голос у цій справі, а саме, — коли виступив перед IV Конгресом Американських Українців із своїм відомим проєктом заснування Українського Народного Фонду.

Власне, цей проєкт постав під гаслом — „Упорядкуймо наші грошові збірки", на що IV Конґрес відповів одноголосною ухвалою — заснувати Український Народний Фонд.

Серед головних мотивів, чому такий Фонд необхідний, якраз був той, що в справі народної жертвенности у нас панує хаос. Збирають численні організації, із найрізноманітнішими цілями. Українського громадянина повсякчасно атакують особи та організації, яких він зчаста ані не знає, про діяльність їх не відає і за фінансовою звітністю їх услідити неґоден. Ці неорганізовані й розпорошені збірки, зрештою, дають вислід дуже мізерний, і з тих збірок більшість організацій нічого солідного створити не можуть. З другого боку, кожна організована нація має цілі й завдання, які, в інтересі цілого народу, мусять бути задоволені і на які повинні існувати фонди.

З цих, власне, мотивів IV Конґрес Американських Українців уважав за потрібне заснувати Народний Фонд і встановив для нього загальний Національний Даток. Загальний, себто морально обов'язковий для всіх українців в ЗДА, що досягли 18 років і мають самостійний заробіток.

Отже, це й було генеральне впорядкування українських грошових збірок. Основою цього впорядкування була загальність Національного Датку і концентрація його в одній установі. Життя відразу ж потвердило доцільність цієї реформи: як відомо, протягом трьох років Фонд зібрав і віддав на українську справу 360 тисяч долярів.

А як же з іншими збірками? Тут Конґресовий Комітет зайняв таке становище: різних інших збірок він спеціяльно і виразно не забороняв. Не забороняв тому, що це виглядало б на стримання громадського життя та обмеження громадської й приватної ініціятиви.

Але разом з тим, при встановленні Національного Датку в розмірі 10 і більше долярів на рік, було зазначено: Національний Даток йде на потреби визвольно-політичні, культурні та харитативні. Отже, кожний громадянин, що вплатив Національний Даток, всякому збирачеві пожертв має право показати свою виказку про зложення Датку і зазначити, що свій національно-громадський обов'язок він виконав і вважає себе вільним від будьяких дальших тягарів.

Інша річ, коли даний громадянин добровільно належить до тієї чи іншої організації чи симпатизує такій чи іншій збірці: пожертва в такому випадку є справою його доброї волі й матеріяльної спроможности.

Як відомо, в Америці всі громадяни платять дуже високі державні податки, але, разом з тим, існують добродійні та інші організації, що збирають річно 4 мільярди долярів, за які утримуються шпиталі, університети, церкви, різні культурні заклади і т. д.

Таким чином, і в українськім житті в Америці, з засади, існує певний порядок: встановлено загальний Національний Даток, — це так ніби „державний" податок, обов'язковий (морально) для всіх громадян-українців у ЗДА, а поруч існує добровільна жертвенність і добровільність — приватна справа кожного українського громадянина.

Таким чином це важливе питання було б більш-менш задовільно впорядковане. А проте, на жаль, воно все ще не впорядковане.

Які тому причини?

Існують дві головні причини цієї невпорядкованости.

Перша й основна: хоча Національний Даток встановлено, як загальний, дуже багато громадян його ще не платить. Уважається, що на мільйонову масу українців у ЗДА є 100,000 остільки національно і політично „зрілих", що вони мусіли б цей Національний Даток платити. Тим часом, платників Датку маємо лише 1/10 частину, себто 10,000. Отже, замість мільйона долярів, ми збираємо лише 100,000, чи трохи більше (з дрібними пожертвами). Ясно, що з такої суми не можна як слід задовольнити всі українські культурні, харитативні та інші організації, що провадять певну працю. Вони вдаються до так би мовити приватної жертвенности, приватних збірок і, в першу чергу, турбують і обтяжують більше свідомих громадян, — якраз тих, що свій Національний Даток чесно заплатили.

В даному разі, на наш погляд, вихід один: публічна опінія. Мусить серед українського загалу заіснувати тверда публічна опінія: хто не платить Національного Датку, той підриває і анархізує українське громадське життя. А провідником цієї опінії мусять бути організації на місцях: провідником ідеологічним, але, разом з тим, і практичним. Справою чести кожного Відділу УКК є зібрати Національний Даток від усіх своїх місцевих громадян. І коли б це сталося, Народний Фонд відразу збільшився б у кілька разів.

Друга причина невпорядкованости наших збірок, це, ми б сказали, недержавницька поведінка наших організацій, і то, в першу чергу, політичних організацій. Мусимо собі сказати „правду в очі": увесь час ми, політики, деклямуємо про державу, державність, про загальнонаціональну акцію, але фактично в нас глибоко сидить наша „сільська" психологія: своя хата, свій садок, свій хутір, а „гуртове — чортове". І от, кожна партія збирає „для себе", „на свою акцію", на „свій" друкований орган, і не тільки не дбає про Народний Фонд і національний даток, а ще й нераз намовляє проти нього. Виходить дивний парадокс: власне, загальнонаціональний даток і єдина національна скарбниця (Народний Фонд) найбільше наближають нас до державницької організації, а тим часом українські політичні угруповання цю найістотнішу національну установу самі ж підривають. То ж, коли так роблять політичні провідники, то чого ж очікувати від звичайного „обивателя": він в цій „суматосі" взагалі не платить.

Отже, „лікарю, вилікуй себе сам": коли, хочемо мати дійсно сильний Народний Фонд, то проводи всіх політичних партій і організацій, як в центрі, так і на місцях, мусять в першу чергу пропаґувати і жадати від своїх членів взагалі виконання обов'язку щодо Народного Фонду.

І коли так станеться, то вони тоді справді зможуть провадити політику — і не малу — свою, партійну, але велику, — загальнонаціональну...

М. С.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 69 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в спискау членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

Г. Сова

СОВЄТСЬКІ КОНЦТАБОРИ

(3)

Одяги та взуття на золотих приїсках видавались добрі, в противному разі великі морози не дали б зовсім можливости працювати. Зимою теплі валянки, штани з вати, тепла фуфайка, піджак і тепла шапка. Та і цього було недостатньо при тих морозах ,що з вересня по квітень лютують безперервно. Жахливо було з одягом та взуттям в концтаборах „Бамлаг" і північних територіях ,де золото не добувалось.

При таборі існувала баня, яку треба було відвідувати в означений день. Час визначався після праці і черга часто вистоювала до 12 год. ночі. Санітарно - лікарська допомога навіть і на промислових об'єктах золота поставлена, погано. В таборі, де знаходилось більше 2,000 в'язнів, знаходилась лікарня з стаціонером. Рідко її очолював лікар ,а частіше лікпом (фершал) і то не шкільний, а який пройшов лише 3-місячну підготовку. З 1937 р. на Колимі офіційним наказом було відібрано право займати лікарям посади за своїм фахом, якщо вони належали по підсудности по 54 ст. законів УССР чи по 58 ст. РСФСР і всі ці лікарі працювали з кіркою та лопатою в шахтах. Хірургічний відділ при лікарні не був технічно обладнаний, і хто попадав і не на складну операцію, то часто кінчав смертю. На менших дільницях табору знаходились амбуляторії, очолювані зовсім необзнайомленими з медициною. Праця в шахтах давала великий відсоток травматичних пошкоджень тіла. Крім цього, поширені цинга (скорбутус) та ревматизм теж а ще ґрипе, — це обморожування частин тіла, яке потребувало довгого часу лікування і звільнення від праці. Медичному персоналові давались суворі директиви про не звільнення в'язнів за хворобою і їх персонал примушений був дотримуватись, щоб не попасти під суд за саботаж. Але були такі періоди зимою, що 25% одержували звільнення по відморожуванні частин тіла. В такі дні внутрішній стан лікарні нагадував бойові обставини фронту, коли польовий лазарет не встигав зробити перев'язки раненим. Звільнення могли дістати лише ті хворі, що мають температуру, і горе тим, яких хвороби не давали температури, як напр. ішіяс, що був надзвичайно розповсюджений серед каторжан. Кримінальні злочинці, при допомозі хабаря лікпому, часто одержували фіктивні звільнення.

Кухня готовить їжу три рази на добу. Снідання починається з 5 год. ранку і складається з „зупи". Але необхідно встати в чергу за годину раніше, в противному разі в'язень, особливо політичний, не встигне одержати до виходу на працю. Їжа розподілена на три категорії. Перша — в'язні, які норми своєї праці подали вище 100%. Вони одержували 800-1,000 грамів хліба, дві страви на обід та вечерю. Навіть ця категорія не наїдалася досита. Друга — коли в'язень давав норму праці пересічно — 80-100%, одержуючи 600-700 грамів хліба, одна страва на сніданок, обід і вечерю.

Третя — штрафна, яка виробляла менше 70% норми, одержувала 400 гр. хліба та одну зупу на обід. Хто попадав на цей штрафний пайок, за короткий час втрачав фізичні сили і захворював на цингу, яка потребує довгого лікування та посиленого харчування.

Виробничий принцип в таборах побудований так, що не було найменшої праці, яка б не мала твердих норм. Ці норми збільшувались з кожним роком, і в галузі золотої промисловости дійшли таких великих розмірів, що виконати їх не було можливости. Москва дала наказ: 'зменшити собівартість добутого кілограма золота. Це означало: підняти виробничі норми, заощадити прідил харчування, взуття ,збільшити час праці і вкоротити на всьому. Подати норми з пам'яті мені тепер дуже тяжко. В цій галузі працював великий шмат вільнонайманих фахівців: економістів, пляновиків, нормівровщиків, статистиків.

Наведу один приклад при праці ручною тачкою в шахті. Грунт цілком кам'янистий. Норма на одного в'язня — від 3 до 10 куб. метрів. Один кубометер дорівнює 1.5 тонн ваги. Цю кам'яну землю необхідно набити джаганом (кайло), скласти лопатою на тачку і відвезти на велику купу, що досягає височину 10 — 15 стіп у віддалі 50-300 метрів від місця праці. Як загальна система, працюють 3 особи разом (звено). З них два накидають на тачку землю лопатами ,третій возить (по черзі). Кожний з нашого звена встигав за одну годину вивозити 20 тачок на віддалі 100-150 метрів, висотою 10 стіп; два останніх встигали йому накидати землю теж лопатами. Праця провадилась інтенсивно цілих 10 год. подібними темпами і ми, 3 чоловіка, виконували подібну норму на 100-110% (Норма в цьому випадку була 6 кубометрів на особу). Подібні показники давали особи доброї фізичної сили, середніх років, що вміли працювати на тяжких працях, але таких було не більше 5-7% працюючої маси. Загальна ж маса працюючих в'язнів виконувала: 60-70-80% своєї норми. Це було в 1937-38 рр., коли в'язнів примушували працювати на добу 12-14 год. День відпочинку був зовсім зліквідований.

Це призводило політв'язнів до морального занепаду та фізичного виснаження. В додатку, почалось організоване масове знущання з нас кримінальними злочинцями.

(Закінчення буде)

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в одну ідейну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

НОВИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН І НОВІ ЗАВДАННЯ ЗУАДКОМІТЕТУ

Дня 31 липня 1953 року американський Конгрес ухвалив надзвичайний іміграційний закон, який допускає до З'єдинених Держав Америки, поза звичайними квотами, 214 тисяч осіб, — втікачів з-поза залізної заслони. Президент Айзенгавер, який був головним ініціятором цього закону, підписав його 7 серпня 1953 року, і з тим днем він увійшов у життя під офіційною назвою: „Рефюджі Ріліф Ект 1953".

Цей закон, як вказує сама його назва, відноситься до втікачів-скитальців, і він уже на початку точно визначає це поняття. За дефініцією, поданою в параграфі 2 цього закону, назва ВТІКАЧ (рефюджі) означає особу на терені держави чи округи, яка не є комуністичною, не входить у засяг комуністичного володіння, особу, яка з уваги на переслідування чи страх перед переслідуванням, через природні нищастя, чи воєнні дії перебуває поза місцем свого замешкання і не може повернутись туди, яка, одначе, не була силою переселена і яка потребує допомоги в основних засобах життя і в переселенні.

БІЖЕНЕЦЬ (ескейпі) означає втікача, який з уваги на переслідування чи страх перед переслідуванням, з уваги на расову, релігійну приналежність чи політичні переконання втік з СССР або з іншої комуністичної, опанованої чи окупованої комуністами частини Европи включно з тими теренами Німеччини, що є під військовою окупацією СССР, і який туди не може повернутись з уваги на страх перед переслідуванням через його расову, чи релігійну приналежність або політичні переконання.

НІМЕЦЬКІ ВИСЕЛЕНЦІ означають тих утікачів німецького походження, які живуть на терені Німецької Федеральної Республіки або в західніх секторах Берліну чи західній Австрії і які народились на терені і були виселені або примушені покинути терени Альбанії, Болгарії, Чехословаччини, Естонії, Мадярщини, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, СССР, Югославії, чи районів, що є тимчасово під правлінням, контролею або окупацією тих країн, за виїмком совєтської військово - окупаційної зони Німеччини.

Як подано, 214 тисяч таких втікачів можуть бути переселені до З'єдинених Держав Америки поза звичайними квотами для держав впродовж трьох і пів року до 31 грудня 1956 року.

Цих 214 тисяч віз поза квотами, призначених для втікачів і їх родини, розділено в загальному так:

Не більше як 35 тисяч віз призначено для німецьких виселенців, які живуть на терені Німецької Федеральної Республіки або західнього Берліну чи західньої Австрії. Ці візи можуть бути видані лише на тому терені Німецької Федеральної Республіки.

Не більше як 35 тисяч віз призначено для БІЖЕНЦІВ (ескейпі), які живуть на терені Німецької Федеральної Західньої Республіки. Ці візи теж мусять бути видані на тому ж терені Західньої Німеччини, західнього Берліну чи Західньої Австрії.

Не більше як 10 тисяч віз призначено для БІЖЕНЦІВ, які живуть в країнах, що належать до Північно-Атлантійського пакту, а також у Туреччині, Швеції, Ірані та на терені вільнгоо міста Трієсту.

Не більше як 45 тисяч віз призначено для італійських втікачів (італійського походження, які живуть на терені Італії або Трієсту) і додатково 15 тисяч віз для італійських біженців з комуністичних теренів.

Окремо призначено п'ять тисяч віз для втікачів, які живуть на теренах, що належать до американських консулятів на Далекому Сході, дві тисячі віз для колишніх дві тисячі віз для колишніх вояків польської армії, що живуть тепер на терені Англії, дві тисячі для втікачів з Палестини і т. п. П'ять тисяч віз призначено для сиріт, себто дітей до 10-ти років життя, які втратили батьків або мають лише маму чи батька, що не можуть дати їм опіки, — які були адоптовані американським громадянином і дістали від нього ашуранс. Один громадянин може адоптувати не більше як двоє дітей.

Окремо говорить закон про приділення віз для осіб, які прибули до ЗДА перед 1-им липня 1953 року без візи на постійне замешкання і тепер не можуть повернутись до своїх країн чи місць замешкання.

Візу можна отримати лише на основі ашурансу від американського громадянина. Це значить, що для того, щоб хтось із втікачів міг прибути на основі цього закону до ЗДА, він мусить спершу дістати від громадянина ЗДА ашуранс, — себто формальне запевнення для нього мешкання і праці. Ця процедура подібна до тої, яка була у випадку з законом Ді Пі, лише з тим обмеженням, що ашуранси може виставляти лише американський громадянин і мусить бути точно означено в ньому мешкання і працю для новоприбулого. Зрозуміла річ, що кожний аплікант переходить провірку.

Закон забезпечує першенство для найближчих членів родини, як теж і для потрібних у ЗДА спеціялістів. Згідно з новим законом, також багато українців може прибути до ЗДА. Потрібно лише скорої і повної дії. ЗУАДКомітет, який вже на попередній закон про ДіПі виявив свою велику діяльність, почав і тепер нову акцію. Треба роздобувати ашуранси, треба відновити переселенчі осередки, треба дати повну матеріяльну допомогу і пораду в переселенні всім нашим втікачам не лише в Німеччині, але й в інших країнах, навіть на Далекому Сході. Тому то ЗУАДКомітет скріпив свої станиці, відкрив нові у Берліні і Трієсті. Нові завдання дістануть відділи ЗУАДКомітету у Парижі і Брюселі.

Всі відділи ЗУАДКомітету почали вже реєстрацію аплікантів, які відповідають вимогам нового закону, та їх оформлення. Головна канцелярія ЗУАДКомітету починає акцію за здобуття якнайбільшої кількости ашурансів. Робиться це з вірою, що наше громадянство підтримає цю нову велику акцію, як підтримало попередню.

У всіх справах переселення просимо писати на адресу Головної Канцелярії у Филадельфії:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

або зголошуватись до відділів ЗУАДКомітету в Німеччині, Австрії, Франції, Італії, Бельгії.

При співпраці всього українського громадянства, ЗУАДКомітет може допомогти новим тисячам українців в рамках нового закону прибути до нашог свобідної країни і зажити у добробуті.

Злучений Американський Допомоговий Комітет.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ ПІДДЕРЖУЮТЬ „БІЛ 58"

Конгрес Американської Польонії, який репрезентує зорганізовану американсько-польську громаду, оприлюднив за посередництвом свого пресового відділу довгу заяву у справі т. зв. законопроєкту ч. 58, що торкається встановлення в Совєтській Україні і Совєтській Білорусі американських дипломатичних представництв. Як відомо, в цій справі відбулось дня 15-го липня спеціяльне переслухання в сенатській комісії чільних американських, українських і білоруських представників в ЗДА. Ото ж американська Польонія вказує на існування в нинішньому американському політичному світі цілої низки аномалій, толерованих, або піддержуваних офіційною політикою. Найбільшаою із них є „признавання розбійників (китайських комуністичних „добровольців") правною особою, з якою ЗДА переговорюють і підписують міжнародні пакти", водночас не признаючи комуністичного китайського уряду. Другою такою диковиною Польонія вважає засідання в Об'єднаних Націях репрезентантів української і білоруської „республік", хоч — як кажеться у тому комунікаті — „таких республік нема і їх речники не мають найменшого права забирати голос в імені народу українського чи білоруського чи самої української чи білоруської республіки". (Краще було сформулувати згідно з правдою, що УССР і БССР існують за совєтською конституцією, тільки є в цілості підпорядковані Москві). Тому Польонія уважає, що внесок конгресмена Смита, зголошений 9-го лютого ц. р. в палаті репрезентантів і відомий під назвою „біл 58", є логічний, бо коли дається рівноправний голос репрезентантам тих держав в родині народів, то треба нав'язати з тими народами нормальні дипломатичні взаємини. Цей внесок, читаємо там далі, „відкриває широку базу для психологічного діяння". „Гадають, що такий крок зміцнив би самопочуття і волю визволитися українців і білорусинів і це дало б нам (Америці) нові обсерваційні станиці". „Москва, очевидно, боронилась би проти існування американських посольств в Києві і Мінську, але вже сама така вимога мала б значення і вплив психологічної натури".

Дальшим подібним дивоглядом польські автори вважають формальне признавання у Вашингтоні все ще Литви з її репрезентацією у столиці ЗДА, хоч без найменшого реального голосу у справах литовського краю і народу під Совєтами. До ряду дивоглядів зараховує польська заява і офіційне визнавання представництва підсовєтської Польщі у Вашингтоні, дарма, що водночас державний підсекретар в офіційному листі, що його вислав у відповідь на один запит, зголошений у палаті репрезентантів, ствердив, що та польська амбасада у Вашингтоні не репрезентує польського народу. „Українці і білорусини в Америці підхопили внесок Смита і послуговуються ним, як важким пропаґандивним арґументом. Зрештою, цей внесок втішається підтримкою також одної частини преси і політичних авторів, які вважають такий крок поважним вкладом в рямках „політики визволення". „Конґрес Американської Польонії ставиться з симпатією до того внеску з принципових причин, по думці переконань і засад, що дипломатичне представництво має репрезентувати громадянство, нарід, в імені якого виступає, а не режим. Ми тієї думки, що коли державний департамент знає, що режимовий амбасадор не репрезентує польського народу, що публічно признав, то не повинен признавати його представником Польщі. Видурманене признання делеґатів підсовєтської України і Білорусі в Об'єднаних Націях, токонане в Ялті, повинно потягнути за собою вимогу відчинити брами тих народів признанням послів і виміною послів".

За національну єдність і консолідацію

(Закінчення зі ст. 2)

яку силою окупували російські большевики. Большевицькому маріонетковому урядові УССР — московським ґавляйтерам-воєводам, ми можемо перед світом протиставити тільки уряд, який волею українського народу існував перед окупацією України большевиками.

Свою волю український народ виявив у виборах, які тоді в Україні відбулись. Це загально відоме і цього не заперечить ніхто. Ні ми, українці, ні світ не знає про якісь нові вибори, які б вибрали нову національну репрезентацію, які скасували Українську Народну Республіку та її уряд і настановили новий уряд, і ніхто у світі ніякого договору із таким новим українським національним урядом не укладав і ніяких дипломатичних зносин не мав.

Отже, накиненому Україні большевицькому урядові можемо протиставити тільки УНР та її леґальний уряд, якого всі повновласті скінчаться із хвилиною відновлення Української Народної Республіки, бо тоді загальним, прямим, тайним, рівним і пропорційним виборчим правом і голосуванням та виявленням нової волі звільненого народу, покладеться нову українську репрезентацію, яка і вирішить форму і устрій Української Держави.

Боротися на скитальщині за якусь владу між українцями немає глузду, бо та влада тут дуже обмежена, вона не може накладати податків, не може їх стягати, не має можности нічого виекзеквувати.

Не має теж чого нервуватись, що ця влада може бути перманентна. Поминувши навіть принципи демократії, яким уряд УНР змушений буде підпорядкуватись в нормальних умовах, люди є смертні і не всі старі нинішні державні і політичні діячі може доживуть і повернуть на звільнену батьківщину. От тільки за один останній рік не стало в живих наймаркантніших наших старих політиків Ісаака Мазепи, Бориса Іваницького, Степана Барана. Прийдуть, бо мусять прийти, нові, молодші.

Отже, тільки трохи терпеливости і вирозуміння та патріотизму. При добрій волі, патріотизмі та зрозумінні сучасної політичної ситуації і наших завдань на скитальщині супроти батьківщини, можлива у нас консолідація та об'єднання всеї української скитальської громади.

Але і тут скажімо собі раз правду в очі і одверто. Не треба мати ніяких задніх, як то кажуть, плянів за всяку ціну захопити владу і поставити своїх і світ перед доконані факти.

Чудо не станеться для нас, українців. Захоплення влади і доконані факти не принесуть Україні добра. А на братовбивчу боротьбу у нас не місце. Чужі вже й так вимордували мільйони українських людей. Чому нам не піти слідом культурних англійців і американців, де до влади приходять через голосування і вибори, а не через захват і братовбивство.

Той, хто хоче мати владу, мусить узброїтись терпеливістю і спокійно вичікувати на слушний час і працювати для добра народу.

Треба мати щирі українські патріотичні почуття, братерське відношення до всіх українців, пошановання людини супроти свого політичного противника і віру, що і він хоче добра своєму народові, треба чесно і мужньо все переводити у політичній роботі, без ніяких задніх плянів, а тоді й осягнемо єдність і консолідацію нашої скитальської громади.

Загальній справі треба пожертвувати свої групові та особисті амбіції та упередження. Треба чесного, братнього відношення до інших, треба любови до всіх дітей України — і тоді будуть єдність і успіх. Без братньої любови і чесности, без політичного джентлменства шкода про єдність і консолідацію навіть говорити.

Наша ідейна молодь хай пам'ятає слова апостола Павла: „...коли навіть тіло моє передам, щоб його спалено, а любови не маю, то ніякої користи з того..."

Ще одна кінцева заввага:

У своєму розполітикованому примітивізмі, багато з наших скитальців творить різні ніби політичні і революційні українські угруповання та репрезентації — і це показують світові, як українське політичне представництво і навіть хваляться організатори тих імпрез, що мають успіх та що їх визнають і з ними рахуються.

Це примітивна наївність, а не політика. Що з деякими групами чи людьми говорять чужі розвідки — це ще не політика. Розвідка у ніякій державі не веде і не вирішує політики. Завдання розвідки зовсім інші Це збирання відомостей, використання їх і людей, які ті відомости приносять і дістають доручення і моральні і, очевидно, матеріяльні обіцянки. Але це ще не політика. Політику ведуть скрізь уряди і парляменти, і вони шукають собі рівновартних для себе партнерів.

А таким партнером у демократичному політичному розумінню є тільки представництва, за якими стоїть безспірно виявлена воля народу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонґставн, О.

Український День.

В неділю, дня 2-го серпня ц. р., Відділ Українського Конґресового Комітету Америки для м. Йонґставн і околиці влаштував тут традиційний Український День. Був це вже 23-тий з черги Український День в нашім місті, який згуртував не лише велике число місцевого українського населення, але також і гостей з блищої та дальшої околиці. Завдяки належній підготовці та праці урядників Відділу УККА та членів Святочного Комітету, випало це свято дуже вдало та причинилося не лише до піднесення українського духа тут, але нагадало також обов'язок американських українців причинитися всіми силами до якнайскорішого успішного завершення визвольних змагань українського народу.

Свято відкрив короткою промовою голова Відділу УККА п. Юрій Присташ, почім п-ні Валентина Стахурова відспівала разом зі всіми присутніми, американський гимн. Відтак місцевий адвокат Петро Гулик, який сповнив функції товстмайстра, сказав коротку промову по-англійськи та покликав до слова гостей з привітами.

Муніципальний суддя п. Поверс підчеркнув, що українці міста Йонґставн та околиці зложили значні жертви життя і крови під час недавньої Світової Війни, як рівнож і під час теперішньої війни в Кореї. Ці жертви не були зложені на дармо, бо вони причиняться в значній мірі до скорого сповнення ідеалу всіх українців: Вільної України. Подібно висловилися також дальші промовці: суддя Й. Невін та президент міської ради в Йонґставн п. Крижан. Дальші привіти зложили: заступниця гол. предс. УНСоюзу п-ні Геновефа З. Жеребняк з Акрон, О. та представник Нар. Помочі п. Михайло Дуткевич з Пистбурґ, Па.

Відтак голова Відділу УККА п. Ю. Присташ представив присутнім головного промовця п. Дмитра Галичина та згадав короткими словами про його заслуги в усіх ділянках українського життя.

Привитаний оваційно п. Д. Галичин представив в своїй півгодинній промові всю цю важливу працю, яку виконує Український Конґресовий Комітет та спинився докладніше на найновіших проблемах, таких як правильне ведення психологічної боротьби проти комунізму та нав'язання дипломатичних зносин поміж ЗДА та Україною. Бесідник вказав, що урядові круги З. Д. А. а також і загальна публічна опінія зачинають розуміти що раз ліпше, що без незалежної та самостійної України не може бути миру на Сході Европи а тим самим і в цілім світі та що український нарід, який вже так довго і без ніякої допомоги бореться проти російського большевизму, є природним союзником американського народу в боротьбі для повалення комунізму та для створення дійсного і тривалого миру в світі. Український Конґресовий Комітет Америки зробив вже багато в цім напрямі, але потрібно ще більше праці та інформації, щоби ми змогли прихилити американську та світову опінію цілковито на сторону визвольних змагань нашого народу. Тому обов'язком американських українців є піддержувати ті змагання та піддержувати морально і матеріяльно свою репрезентацію, УККА, який в цім напрямі працює.

Промова п. Галичина була часто перериванa бурхливими оплесками.

Мужеський хор „Трембіта", під диригентурою п. Петра Весоловського, проспівав поміж промовами кілька пісень. Солістами були п. Микола Михович та п. Андрій Радь. Офіціяльна частина Свята була закінчена українським гимном.

Відтак почалися різні спортові змагання старших та молодших за гарні нагороди, й танці, до яких приґравали дві оркестри. Оркестра п. Земка заграла та заспівала багато старокраєвих пісень та коломийок, які всім присутнім дуже подобалися.

Поміж гостями можна було бачити також мейора міста Йонґставну п. Гендерсона та багато інших осіб з місцевої адміністрації та судейських кругів.

Місцевий часопис „Йонґставн Віндікейтор" приніс в числі з дня 3. серпня ц. р. повідомлення про це наше Свято враз з фотографією п. Галичина.

Весь дохід з цього Свята призначено на працю та потреби Українського Конґресового Комітету Америки.

Д-р Роман Стахура.

...УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ

...тичні резолюції IV. Конгресу Українців Канади.

Ідеологічно - політичні резолюції IV. Конгресу Українців Канади досі ніде ще не проголошені цілістю, дарма, що від дати прийняття їх „для остаточного вигладження" комісією минув уже рівно місяць (Конгрес відбувався в днях 8—10 липня ц. р.) „Бюлетень Комітету Українців Канади" ч. 7 за липень 1953, що подає звідомлення з Конґресу, вміщає про цю справу тільки такі короткі інформації:

„IV. Конгрес Українців Канади проробив також велику роботу в упорядкуванні ідеологічно-політичних питань. Подавляючою більшістю голосів делеґатів він ще раз підтвердив позитивне становище українців Канади до консолідації українських політичних сил на плятформі Української Національної Ради, як виразника державницької думки й волі українського народу до повної незалежности".

До цієї коротенької інформації Бюлетень КУК дає від себе такий коментар:

„Таке становище Конгресу створило великі можливості для КУК на майбутнє бути посередництвом між непогодженими до того часу українськими політич. установами й організаціями. Послідовно й твердо придержуючись державницьких принципів, без всякого упередження й протекціоналізму, КУК зможе допомагати до загального об'єднання українських політичних сил, що без сумніву є найважнішою передумовою успіху української консолідації. І це була б мабуть найбільша поміч, яку Канада могла б дати українській визвольній справі".

УГВР ПРОТИ РЕФОРМ КЦАБ-У, ПРИЙНЯТИХ УН РАДОЮ.

„Сучасна Україна" ч. 15 з 26 липня ц. р., Мюнхен, оголошує широку заяву Закордонного Представництва УГВР (Української Головної Визвольної Ради), в якій, покликуючись на оголошені в Бюлетені УНРади подробиці того „мінімум", що на нього погодились представники УН Ради, як на передумову приступлення до спільного з росіянами й іншими народами Совєтського Союзу єдиного антикомуністичного фронту, займає до цих подробиць неґативне становище. УГВР підкреслює, що для неї важними є надалі постанови наради українських політичних груп і організацій від 25-го червня і 27 грудня 1952 року, що їх підписали були також представники УНРади. Зокрема УГВР квестіонує ту зміну, на яку погодилась УН Рада, яка — даючи надалі змогу українським представникам у зреформованому КЦАБ-і боронити свого ідеалу самостійної і соборної української держави, дає водночас право й росіянам заступити давні єдинонеділимські позиції. Заява УГВР вбачає у цьому згоду на „непередрішеність" національного питання на Сході Европи, що суперечить вищезгаданим постановам.

„В обличчі цього — читаємо у цій заяві — ЗП УГВР заявляє, що стримується від усяких форм співдії з ВО УН Ради і групами, які підтримують УНРаду, поки ці чинники: а) не повернуться на позиції обов'язкових постанов від 25 червня і 27 грудня м. р.; б) не притягнуть до відповідальности осіб, винних у зламанні цих постанов у своїх рядах; в) не повернуться до системи обов'язкових щомісячних нарад наших політичних установ і організацій для обговорювання і вирішування питань загальнонаціонального характеру".

Заява ЗП УГВР датована підписана: „Закордонне Пред„На чужині, в липні 1953" й ставництво Української Головної Визвольної Ради".

ГОСТІ НА СОЮЗІВЦІ

Впродовж останніх тижнів відвідали й побували в Союзівці сотні членів Українського Народного Союзу та громадян з багатьох місцевостей і стейтів країни. Крім тих, що вже були названі в проголошеному раніше списку, в книзі гостей та в картотеках перебуваючих в Союзівці між іншими записані:

Д-р Мацюрак з дружиною з Ню Йорку; п. В. Стебельський з дружиною з Ню Йорку; п. М. Божик з дружиною з Ню Йорку; п. і п-ні Дяків з Филаделфії; п. п-ні Максимюк з Бриджпорт, Конн.; п. М. Манків з Гемстед, Н. Й.; п. Джордж Зеленський з Джамейки, Н. Й.; пп. Ольга Пахолок і Надія Сірий з Бейону, Н. Дж.; пп. Вікторія й Ольга Новотні з Асторії, Н. Й.; п. Мирон Кушнір з Бейону, Н. Дж.; п. і п-ні Савули зі сином з Асторії, Н. Й.; п. Степан Могила з Елизабет, Н. Дж.; пп. Мирон, Галина і Дарія Дикі з Бруклина, Н. Й., п. Іван Ямчак; п. Степан Федишин, п. Володимир Телішевський і п. Іван Гавриш, всі з Перт Амбой, Н. Дж.; п. Михайло Гурин і п. Андрій Дацишин з Асторії, Н. Й.; п. Володимир і Ніна Бакади з Ню Йорку; п. Олександра Погорецька з Рачестер, Н. Й.; п. С. Шпікула, пан і пані Марущаки, п. Тома Слободян і п-ні Н. Процюк, усі з Филаделфії; інж. Роман Курилович з Ню Гейвен, Конн.; п. Володимир і д-р Галина Гірняки зі Стетен Айленд, Н. Й.; п. Богдан Стефанович з Нюарку; пан і пані А. Хомів з Бронкс, Н. Й.; п-ні Марія Хомів з Бронкс, Н. Й.; п. Микола Окон з Ґрейт Нек, Н. Й.; п. Михайло Пежанський і п-ні Любомира Пежанська з Асторії, Н. Й.; п. Василь Комар з Бруклина, п. Платон Стасюк з дружиною з Ню Йорку; ред. Роман Купчинський з Асторії, Н. Й.; пп. Єлисавета і Марія Заяць з Форест Гілс, Н. Й.; п-на Олена Савицька з Ню Йорку; п. Волотимир Сенишин з дружиною, п. Василь Сенишин з дружиной й п. Теодор Зеник з дружиною, усі з Филаделфії; п. Ярослав Савчук з Массачусетс; п. Френк Драґанюк з дружиною з Бруклина; пп. Адріян і Люба Лапичаки з Нюарку; пп. Софрон та Ірина Федіви з матірю з Нюарку; пп. Василь, Марія і Юрко Стецюки з Джерзі Ситі; пп. Василь, Вільма і Володимира Федіви з Нюарку; п-ні Осипа Гіббонс з Блумфілд, Н. Дж.; Яків Дмитрів з Рачестер, Н. Й.; п. Яшура з Фініксвіл, Па.; п. Филип Васильків, п. Лонгин Дудинський, п. Степан Ганчарик, п-ні Галина Плужник, п. Іван Коровицький, всі з Ню Йорку; п. Галина Полтавченко з Бронксу; п. Гловацький з Ню Йорку; п. Ілія Гупало з Бронкс; п. Михайло Гузар з Ню Йорку; п. Мартинюк з Ню Йорку; п. Марта Баран з Ню Йорку; п. Осип Чемеринський, п. Я. Удич, п. Юрій Лібович, п. Варвара Лібович усі з Ню Йорку; п. Йоанна Сасвич з Филаделфії; п. Олена Британ з Ню Йорку; п. Теотор Кухарчук з Ню Йорку; п. Павліна Смеречинська і п. Юрій Дуфлі з Ню Йорку; п. Ярослав Пастушенко з родиною з Ню Йорку; п. Ольга Жевко з родиною; п. В. Попович з Рачестер; п. Е. Колодій з родиною з Джерзі Ситі; п. Емілія Дрогомірецька з Ню Йорку; дир. Йосип Гірняк з Ню Йорку; п. В. Герус з Ню Йорку, п. Іван Керницький з Ню Йорку; інж. Володимир і Галя Хамули з Ню Йорку; п. Олена Чорна з родиною з Ню Йорку; п. Володимир Гармак з Меген, Н. Дж.; п. Ненаткевич з Ню Йорку; п. Ярослав Курдидик з Бруклина; п. Іван Заяць з Ню Йорку; п. Анатоль Станько з Пасейку, Н. Дж.; п. Михайло Гладун з Ню Йорку; д-р Василь Вишиваний з Ню Йорку; інж. Юліян Ястребський з родиною з Ню Йорку; п. Анна Кузів з Бруклина; п. Л. Сагайдак з Бофало; інж. Богдан Турко з родиною з Джерзі Ситі; інж. М. Пежанський з родиною; п. Ярослав Савчук з Бостону, Масс.; п. Іван Романів з Рачестер; п. Надія Ворончук з Іст Оренч; проф. д-. Зайців з родиною з Нюарку; д-р А. Плітас з родиною з Меріленду; д-р Михайло Завальняк з родиною з Меріленду; п. Слободян з родиною з Филаделфії; п. Андрій Стратієнко з Трентону; п. Марія Качала з Джерзі Ситі; п. Ольга Шкіра з Джерзі Ситі; п. Юрій Костів з Ню Йорку; п. Йосип Мініковський з Лонґ Айленд; п. М. Козінґ з родиною з Бронкс; п. Марія Купчик з Ню Йорку; п. Роман Кушнір з Ню Йорку; п. Богдан Стефанович з Нюарку; п. Василь Комар з Бруклина; п. Володимир Ковальчак з Ню Бритен, Конн.; п. Кальба з Белмонт; п. Кость Паньківський з Ню Йорку; п. А. Білоус з Ню Йорку; п. Роман Поритко з Ню Йорку; п. П. Самул з Джерзі Ситі; д-р Парфанович з родиною з Бофало; п. Ірина Бугай, п. Олекса Дзядів, Стефа Гуменна і Анна Заторська з Джерзі Ситі; Теодор Кревський з родиною з Бруклина; п. Павло Марко з родиною з Ню Йорку; п. Оксана Колодій з матірю з Джерзі Ситі; п. Петро Гарматій з родиною з Филаделфії; Алекс Володимир і Дмитро Мінчак з Рачестер; п. Йосип Герман з Бруклина; п. Анна Одуляк з Джерзі Ситі; п. М. Крамаарчук з Ню Йорку; мгр. Осип Стецура з родиною з Ню Йорку; п. Ізидор Голик; інж. Ярослов Гузар з Ню Йорку; п. Осип Бандера з Ню Йорку; п. Микола Понеділок з Ню Йорку; п. Дмитро Капітула з дружиною й п. Адольф Словік з дружиною з Мек-Аду, Па.; п. і п-ні В. Кузик з Честер, Па.; інж. Роман Мельник з дружиною з Честер, Па.; п. Савчак з родиною з Гілсайд; п. Іван Гузар з родиною з Вестфілд; п. Павлина Жуковська; п. Канюка з родиною з Ню Йорку; інж. Р. Левицький з Ню Йорку; д-р Анастазій і Іванна Горчинські зі сином з Шікаґо, Ілл.

Це дальший список тих громадян, що побували в Союзівці та вписали свої імена в книгу гостей або були втягнені в картотеку. На жаль, деяка кількість імен написана так, що їх не можна відчитати й тому довелось пропустити. Дальший список буде знову своєчасно проголошений.

УСПІХИ МОЛОДОГО ФАРМАЦЕВТА

Модест Артимів, що походить із Сколього в Зах. Україні, ще молодим юнаком був знаний в своєму родинному містечку, як один із надійних кандидатів на визначний

Модест Артимів

пост в громадянстві. Ще в гімназії вивчив самостійно англійську мову і вже тоді мріяв про подорожі і пригоди. Друга світова війна допомогла йому в здійсненні його плянів. Опинившись разом із тисячами таких, як він, в Німеччині, почав студіювати фармацевтику в університеті Кайзера Вільгельма - Фрідріха в Бонні. Закінчив студії в березні 1951 року з титулом маґістра фармації.

По приїзді до Америки вписався до Филаделфійського Каледжу Фармації і Знання, одного з найкращих в Америці, де, при фінансовій допомозі своєї дружини, Мирослави Роїк-Артимів, при повній посвяті і зреченні особистого життя, закінчив цього року студії в Америці, які потрібні були для нострифікації німецького диплому. Із закінченням однорічної практики, Модест Артимів дістав диплом фармацевта і ліценцію на самостійне ведення аптеки.

Під час нострифікаційних студій брав участь в писанні конкурсової праці „Значення академічної свободи", за яку дістав окрему похвалу і признання. Попри те інформував студентів в каледжі про українські справи, давши на різні теми кілька рефератів.

Пляни Модеста Артиміва на найближче майбутнє включають заложення української аптеки, яку він задумує відкрити з початком 1954 р. в українській дільниці Филаделфії.

М. Д.

„ВІДСУТНІСТЬ КОМПЛЕКТНИХ ЗАДІЛІВ МАТЕРІЯЛІВ І УСТАТКУВАННЯ"

Г. Коржавіна нарікає, що в заводі „Большевик" у Києві немає порядку. „Ритмічній роботі заважає відсутність комплектних заділів і устаткування матеріялів. Заважає також систематичне надходження додаткових замовлень, передбачених пляном. Затверджується виробнича програма заводу, як правило, із значним запізненням, що, природно, позбавляє можливости своєчасно розробляти річні техпромфінпляни і направляти у відповідні організації заявки на потрібні матеріяли". Большевицька бюрократія, через руки якої йдуть всі оті „заявки", не може дати собі ради з ними, а через те терпить робітництво, яке не виконує плянів.

ВСЯЧИНА

ТЕРМОМЕТЕР ДЛЯ СОБАК

Досі не було окремого термометра для собак, і важко було міряти гарячку цим тваринам, бо собаки часто ламали термометри, якими їм їхні власники міряли гарячку. Тепер Бен Зелдін винайшов окремий термометер для собак. Ці термометри мають окрему охорону, щоб собаки не могли їх нищити.

УХВАЛЕНИЙ ЗАКОН ПРО НАДАННЯ ПРАВ СТЕЙТУ ДЛЯ ОГАЙО

Сенат ухвалив серед загальної веселости закон, який надає права для стейту Огайо. Огайо домагалося цих прав ще 1803 року, але тоді Конґрес ЗДА не вирішив певно, чи Огайо — це новий стейт ЗДА. Тепер Сенат позитивно вирішив цю справу і відослав цей закон до підпису президента Айзенгавера. Сенатор Ноленд жартував і твердив, що сенатори стейту Огайо незаконно діставали свої платні, а демократичний сенатор із Арізони заявляв, що він не проти того, щоб новий стеейт Огайо сусідував із його стейтом, але протестував проти того, щоб його стейт Арізона стратив титул наймолодшого стейту. На це дістав відповідь, що це не станеться, бо закон про надання прав стейту для Огайо діє взад, це значить від 1803 року.

КАРДИНАЛ ПРОТИ НЕДОСТАТНЬО ОДЯГНЕНИХ ТУРИСТІВ

Мілянський кардинал Ілдеґонсо Шустер наказав не впускати до катедри туристів, які недостатньо одягнені. Орган Мілянської архидієц. „Л'Італія" надрукував листа кардинала, в якій автор наказує не впускати до катедри тих туристів, які носять короткі рукави, короткі штани та надто короткі сукні з глибоким декольте. Кардинал пише, що ці туристи ображають релігійні почування італійців, коли приходять до катедри немов на якусь виставу, чого вони напевно не роблять у своїх країнах.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112, will hold their monthly meeting on August 16, in the St. Peter & Paul Church Hall after 3rd & 4th Mass. We urge all members to attend, those who are in arrears in their dues to please pay up. — A. M. Cooper, Sec'y.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 16. серпня, в залі при 2250 В. Кортез. Початок зборів точно о год. 12 дня. Проситься всіх членів прийти. Вирівнайте залеглості, бо грозить суспендовання. — Когут, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. серпня, по Сл. Божій, в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Проситься всіх членів прибути і заплатити свої вкладки. — М. Бурей, пр.; Й. Стахура, кас.; М. Периґ, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. серпня, в парафіяльній залі, 803 Фронт стр., о год. 2. по пол. Проситься членів прийти точно. 23. серпня будемо відбирати фотографію для ювілейної книги. Просимо родичів, щоб прислали дітей — хочемо всіх членів сфотографувати. Довгуючі члени будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, пр.; Г. Віленький, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 від., „Запорозької Січи", відбудуться в суботу, 15. серпня, в год. 8. веч., в домівці при 33 Е. 7-а вул., II пов. Просимо членів, зокрема нових, прийти на збори й полагодити залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. „Зап. Січ", від. 371, відбудуться в п'ятницю, 14-го серпня, в год. 8. ввечір, в Січовій залі при 18 Avenue. Проситься всіх членів приходити на збори і платити свої вкладки. — І. Тарновський, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. о. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 16. серпня, в Домі Відділів У.Н.С., 843 N. Western Ave., о год. 12. дня. Просимо усіх членів і членкиць прибути, заплатити свої вкладки. Суспендованих просимо прибути вирівняти свої залеглості і повернутися до членства. — Н. Гуль, заст. пр.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. серпня, точно о год. 2. по пол., в парафіяльній залі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів конечна, бо маємо багато важних справ. Довгуючих членів проситься прийти на збори і вирівняти свої залеглості. Приєднуйте нових членів! — В. Колданський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Вулавинець, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. о. Николая, від. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. серпня, в церковній залі, по співаній Сл. Божій. Урядники полагоджують справи в четверту неділю зараз по спів. Сл. Божій, при Filmore і Oneida Sts. Проситься платити вкладки. Також проситься суспендований членів вирівняти залеглости, щоб можна прийняти наново. Просимо зголошувати своїх знайомих в члени У.Н.С. і нашого відділу й не забувати про „Союзівку", — хто ще не дав, то нехай зробить це негайно. — І. Вула, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Від. 305, „Запорозька Січ", повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 16. серпня, о год. 11:30, по Сл. Божій. Прошу членів прибути усі як один, бо будуть важні справи до полагодження. — М. Гентош, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 16. серпня, в залі Клюбу, 13 Washington St., о год. 2. по пол. Просимо рівнож незабувати, що 20. вересня Тов. буде мати пікнік в Клюбі. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во ім. А. Бончевського, від. 10, повідомляє членів і членкиць, що збори відбудуться в неділю, 16. серпня, по Сл. Божій, в парафіяльній залі. Просимо членів прийти на збори, а довгуючих вирівняти залеглості. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 15. серпня, год. 7. вечора, в домі Громади на Лавренс вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів бути присутніми на зборах і вирівняти залеглі вкладки. — І. Жмутин, предс.; І. Сорока, кас.; А. Хромяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в п'ятницю, 14. серпня, точно 8:30 вечора. Просимо, щоб всі члени були присутні, бо є важна справа до вирішення. — В. Новак, секр.

ДЕРБИ, КОНН. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", від. 23, цього місяця не відбудуться. Тому кожний член і членкиця має прийти до Віньковського садку, де під грушкою будемо збирати місячні вкладки. Урядники будуть там зраня від 10. години, а на випадок дощу треба прийти на залю 229 Мейн Ст. Приходіть точно і з грішми, там буде дещо підкріпитися. — С. Шуран, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ, від. 59, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в суботу, 15. серпня, в У. Н. Домі, 517 Галет вул., точно о год. 7:30 вечорі. Членство має прибути точно і заплатити свої належитості. — М. Галькевич, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 66 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадійських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

Ігор і Олена з Фаєвціввих СОХАНИ повідомляють, що їхнє **вінчання** відбулося в неділю, 9. серпня 1953 р. в церкві св. о. Миколая в Филаделфії.

Поомертна Згадка

ЮРКО КЕСЕЛИЦЯ, член Бр. св. о. Николая, від. 255 У. Н. Союзу в West Newton, Pa., помер 3. серпня 1953 р. в 61 році життя. Покійний був предсідником місцевого відділу довгі роки, як також делегатом на конвенцію У. Н. Союзу в Клівленд, О. Родився в селі Торчиновичі, пов. Самбір, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Катерину, дві доньки Стелу замужну Олшин і Анну замужну Галаґан і 5 синів: Івана, Петра, Джеюмса й перебуваючих в армії Йосифа і Теодора. Поховано покійного 6-го серпня на місцевому цвинтарі. — В. И. П.!

В. Сьвітний, секр.

Українська Вільна Академія Наук в США

З великим сумом повідомляємо про несподівану смерть українського вченого соціолога, видатного українського громадського і політичного діяча

професора Никифора Яковича Григоріїва,

що помер 5 серпня 1953 року в Нью Йорку.

Управа УВАН у США.

ТАРЗАН, ч. 3125. Знижена ціль.

Багато миль від слідів, за якими йшов Джером і його хлопці, Орандо, молодий мисливець ютанг зблизився до великої білої людини, притисненої до землі впадечим деревом. Незнайомив був одягнений подібно до тубільців. Та він був білий, тому ворог. Войовник мав зробити тільки одну річ. Він натягнув лук і дбайливо брав ціль.